

ДЕМОГРАФСКИ ПРОЦЕСИ В ОБЛАСТ БУРГАС ПРЕЗ 2018 ГОДИНА

Към 31 декември 2018 г. населението на област Бургас 410 331 души, което представлява 5.9% от населението на страната и нарежда областта на 4-то място по брой на населението непосредствено след областите София(столица), Пловдив и Варна. В сравнение с 2017 г. населението на областта намалява с 1 248 души или с 0.3%.

Основните фактори, които влияят върху измененията в броя и структурите на населението, са демографските процеси - раждаемост, смъртност и миграция на населението.

Раждаемост

През 2018 г. в областта са регистрирани 3 749 родени деца, като 3 724 (99.3%) от тях са живородени. В сравнение с предходната година броят на живородените намалява със 189 деца, или с 4.8%.

Таблица 1 Коефициенти на раждаемост и естествен прираст на населението в област Бургас

Години	Раждаемост	Естествен прираст	Тотален коефициент на плодовитост - бр.
	‰		
1995	9.8	-2.2	1.36
2001	9.4	-3.6	1.30
2005	10.5	-2.6	1.47
2006	11.4	-2.2	1.60
2007	11.6	-1.9	1.64
2008	11.7	-1.7	1.65
2009	12.3	-0.5	1.76
2010	10.7	-2.5	1.54
2011	10.3	-3.0	1.59
2012	10.1	-3.3	1.58
2013	10.0	-3.0	1.60
2014	10.2	-3.2	1.66
2015	9.9	-3.5	1.65
2016	9.6	-3.6	1.63
2017	9.5	-4.3	1.65
2018	9.1	-4.3	1.61

Коефициентът на общата раждаемост¹ за област Бургас през 2018 г. е 9.1‰, а през предходните 2017 и 2016 г. той е бил съответно 9.5 и 9.6‰.

Броят на живородените момчета (1 949) в област Бургас е със 174 повече от този на живородените момичета (1 775), или на 1 000 момчета се падат 911 момичета.

В градовете и селата на областта живородените през 2018 г. са съответно 2 773 и 951, като в сравнение с 2017 г. са със 148 по-малко в градовете, а в селата с 41.

През 2018 г. средната възраст на жените при раждане на първо дете се увеличава от 26.8 години през 2017 г. на 27.2 години, а при раждане на дете се увеличава от 28.5 години през 2017 г. на 28.7 години.

Броят на жените във фертилна възраст (15 - 49 навършени години), или размерът на родилните контингенти и тяхната плодовитост, оказват решаващо влияние върху равнището на раждаемостта и определят характера на възпроизводството на населението.

Броят на жените във фертилна възраст към 31.12.2018 г. е 89 689, като спрямо предходната година той намалява с 1 287.

Тоталният коефициент на плодовитост² е един от основните показатели, характеризиращи плодовитостта. През 2018 г. средният брой живородени деца в областта от една жена е 1.61 при 1.56 за страната. В градовете средния брой живородени деца от една жена е 1.51 при 1.88 в селата.

Високата извънбрачна раждаемост е резултат от значителното нарастване на броя на съжителствата сред младите хора без оформен юридически брак. През 2018 г. броят на живородените извънбрачни деца е 1 990, а делът им нараства до 53.4% от всички живородени. Относителният дял на извънбрачните раждания в градовете в областта (54.5%) е по-висок отколкото в селата (50.5%).

Смъртност

Броят на умрелите в област Бургас през 2018 г. е 5 503 души, **коефициентът на обща смъртност**³ е 13.4‰ при 15.4‰ за страната. Спрямо предходната година броят на умрелите намалява със 185, или с 3.3%. Смъртността сред мъжете (14.6‰) продължава да бъде по-висока в сравнение със смъртността сред жените (12.2‰). През 2018 г. на 1 000 жени умират 1 122 мъже. Продължават и силно изразените различия в смъртността сред градското и селското население. В градовете на област Бургас коефициентът на смъртност е 12.0‰, а в селата - 17.8‰.

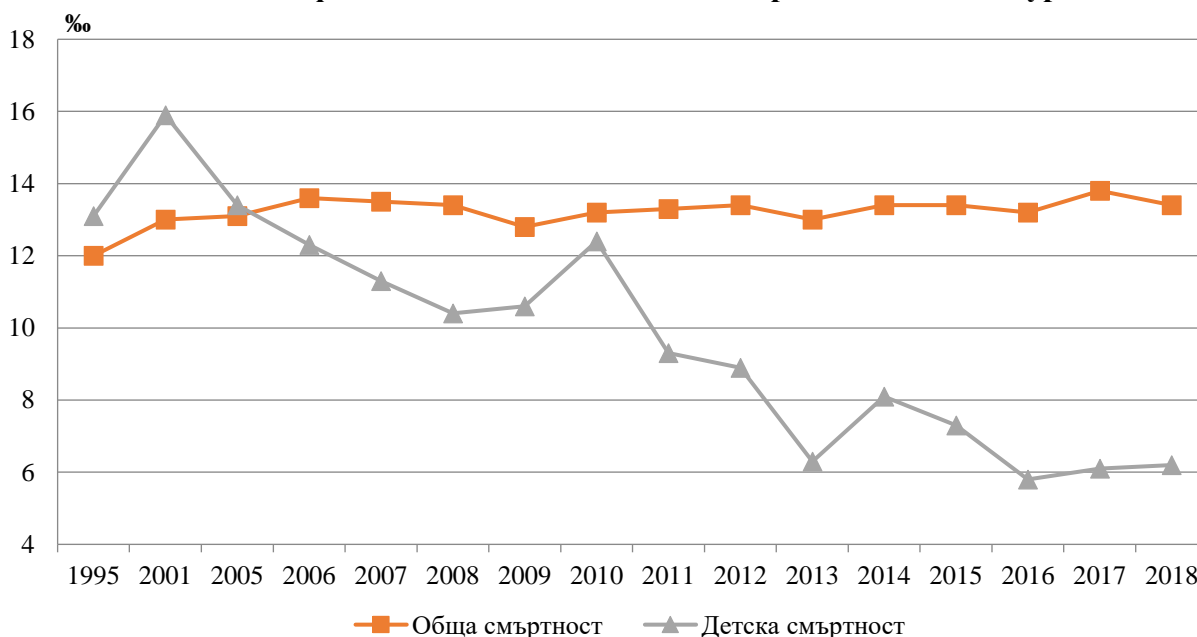
¹Брой живородени деца на 1 000 души от средногодишния брой на населението през предходната година.

²Среден брой живородени деца, които би родила една жена през целия си фертилен период съобразно повъзрастовата плодовитост през отчетната година.

³Брой умрели лица на 1 000 души от средногодишния брой население.

Фиг. 2. Коефициенти на обща и детска смъртност в област Бургас

През 2018 г. в областта са починали 23 деца на възраст до една година, а **коефициентът на детската смъртност**⁴ е 6.2‰ и е по-висок спрямо предходната година.

Бракове и разводи

През 2018 г. се наблюдава увеличаване на броя на сключените бракове. Регистрираните юридически бракове в областта са 1 967 и са с 12 повече от предходната година. От всички регистрирани бракове 73.4% (1 443) са сред населението в градовете. В селата са сключени 524 брака. Най-много са сключените граждански бракове при мъжете във възрастта от 25 до 34 години (51.7%), докато при жените се очертава диапазонът между 20 и 29 години (50.4%).

Увеличаването на броя на сключените бракове води и до увеличение на **коефициента на брачност**⁵, който през 2017 г. е 4.7‰, а през 2018 г. нараства до 4.8‰.

За 86.8% от мъжете и 86.6% от жените, сключили граждански брак през 2018 г. той е бил първи.

През 2018 г. разводите в областта са 672, като спрямо 2017 г. броят им намалява с 1.6%. От всички прекратени бракове 83.8% се отнасят за населението в градовете. Критичен момент в съвместния живот на брачните двойки е възрастта от 40 до 49 години. При мъжете относителният дял на разводите в този възрастов интервал е 37.2%, а при жените - 34.5%.

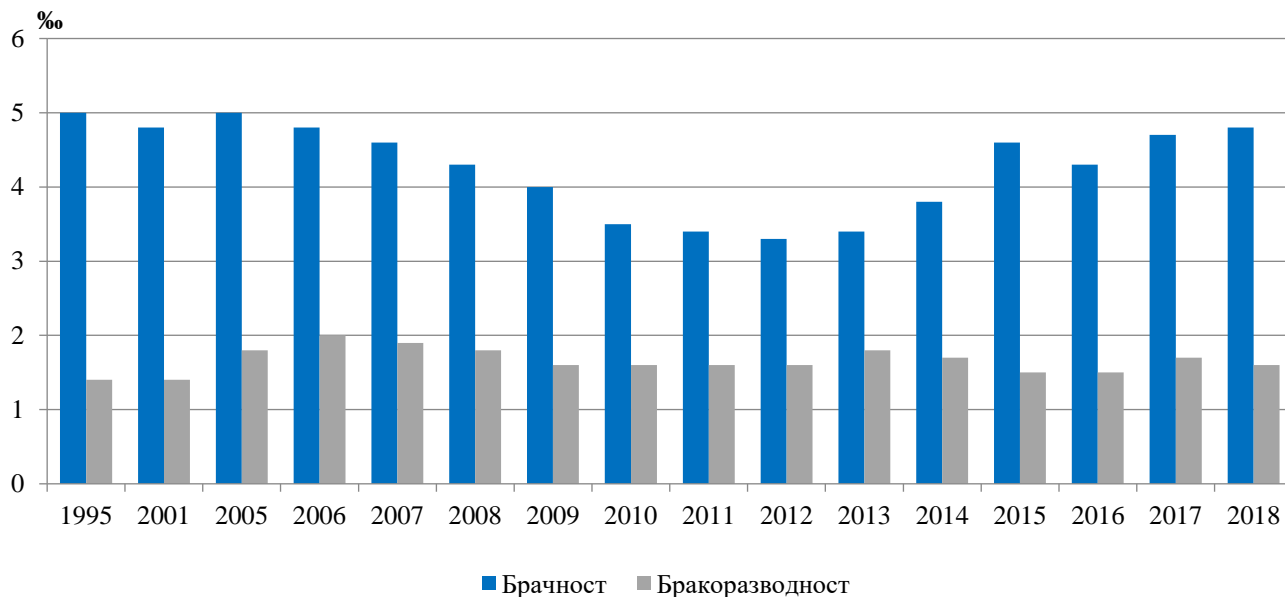
Разводът е бил първи за 87.2% от мъжете и 90.9% от жените, разтрогнали своите бракове през 2018 година.

⁴Брой умрели деца на възраст под 1 година на 1 000 живородени.

⁵Брой сключени бракове на 1 000 души от населението.

**Фиг. 3. Коэффициенти на брачност и бракоразводност в област Бургас
 (На 1 000 души)**

Естествен и механичен прираст на населението

Броят и структурите на населението се определят от размерите и интензивността на неговото естествено и механично (миграционно) движение.

Разликата между ражданията и умираанията представлява естественият прираст на населението. През 2018 г. абсолютният размер на естествения прираст в област Бургас е минус 1 779 души. В сравнение с предходната година отрицателният прираст е нараснал с 4 души.

Намалението на населението, измерено чрез **коэффициента на естествения прираст**⁶, е минус 4.3‰ за областта, като в градовете е минус 3.2‰, а в селата - минус 8.0‰, или намалението на населението в резултат на естествения прираст се дължи предимно на негативните демографски тенденции в селата.

Съществено влияние върху броя и структурата на населението в областта оказва и механичният прираст (разликата между броя на заселени и изселени лица). През 2018 г. област Бургас има положителен механичен прираст от 531 души, като при мъжете той е 72, а при жените 459.

⁶Разлика между броя на живородените и броя на умрелите на 1 000 души от средногодишния брой на населението.

Методологични бележки

Броят и структурите на населението към края на всяка година се изчисляват на базата на данните от предходната година и данните за естественото и механичното движение на населението през текущата година.

Източник на данните за броя и структурите на населението е Информационна система „Демография“ в Националния статистически институт. Източник на данните за естественото и механичното движение на населението (раждания, умираания, бракове, разводи, миграция) е Единната система за гражданска регистрация и административно обслужване на населението. Те се регистрират чрез документите образци ЕСГРАОН - ТДС: съобщение за раждане, съобщение за сключен граждански брак, съобщение за прекратен граждански брак, съобщение за смърт и адресна карта за промяна на настоящ адрес.

Източник на данните за външната миграция са: Единната система за гражданска регистрация и административно обслужване на населението Образец ЕСГРАОН - ТДС: адресна карта за промяна на настоящ адрес; Националната агенция за приходите; Национален осигурителен институт; Министерство на вътрешните работи; Оценки на емиграционните потоци.

Данните за броя на населението и за настъпилите демографски събития в териториален разрез са представени според административно-териториалното устройство на страната към 31.12. на съответната година (населени места, общини, области) и статистически райони по настоящ адрес. Това е адресът, който отговаря на документално заявеното местоживее на лицето.

Възрастта на населението в края на годината е изчислена към 31.12. в навършени години. Възрастта на лицата при настъпване на демографско събитие се изчислява в навършени години въз основа на датата на раждане и датата на съответното събитие, т.е. възрастта, която лицата са достигнали при настъпване на събитието.

При изчисляване на демографските показатели се използва съвкупността на средногодишното население. Средногодишният брой на населението е средна аритметична величина от изчисленото население към края на предходната и края на отчетната година.

Повече информация и данни за населението и демографските процеси са достъпни в Информационна система „Инфостат“ (https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/module.jsf?x_2=4) и на сайта на НСИ, раздел „Население - демография, миграция и прогнози“ (<http://www.nsi.bg/node/2920/>).